

BINNENLANDSCH PASPOORT.

Kopie

PROVINTIE HOLLAND.

NOORDELIJK GEDEELTE.

GEMEENTE

Bussum

DE BURGEMEESTER DER GEMEENTE

Bussum

SIGNALEMENT VAN

G. L. Gaarlandt

oud 26 Jaren.

lang 1 El 7 20 Streep.

aangesicht *ovaal*

voorhoofd *ordent*

oogen *licht blauw*

neus *gebogen*

mond *ordent*

kin *—*

haar *ordent*

wenkbrauwen *—*

MERKBARE TEEKENEN:

geen

HANDTEKENINGEN

van de Houder

verzoekt alle *Civiele en Militaire Autoriteiten*, vrij en ongehienderd te laten passeren en repasseren,

van hier naar *Noord-Nieuwland* de *Persoonen van George Lourens Gaarlandt en P. H. Gaarlandt, desz. genoemde* van beroep *koopman* woonachtig in deze Gemeente,

En des noodig alle hulp en bijstand te verleen.

Bussum, den *14 September 1850.*

De Burgemeester voorn.

Ter ordonnantie van denzelfen

EEN BINNENLANDSCH PASPOORT

(zie nevenstaand merkwaardig document)

De heer en mevrouw G.L. Gaarlandt, van plan zijnd in september 1850 een reis te maken naar Noord Brabant vroegen daarvoor een binnenlands paspoort aan. Een kopie daarvan bevond zich ongetekend in het archief van de gemeente Bussum. Zo te zien heeft de burgemeester een verouderd paspoort verstrekt. Tot 1840 bestond er namelijk slechts één provincie HOLLAND, verdeeld in een NOORDERLIJK en een ZUIDELIJK gedeelte. Brieven uit Haarlem vóór 1840 weden toen ondertekend door de Staatsraad Gouverneur Noord Holland. Na de splitsing van 1840 luidde de ondertekening: De Staatsraad Gouverneur der PROVINCIE Noord Holland en in 1851: De Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Noord Holland.

Bekijken we nog even op het paspoort het signalement van G.L. Gaarlandt dan vinden we met behulp van een loep achter de woorden "voorhoofd" en "mond" het woord: "ordinair", met andere woorden: gewoon. Hij is lang 1 el 720 streep. Het woord "streep" is de oude benaming voor een millimeter. Hij is dus slechts 1,41 meter lang. In onze ogen dus zeer klein, waarbij we niet mogen vergeten dat de mensen vroeger aanzienlijk kleiner waren dan tegenwoordig.

Men ging dus op reis met een binnenlands paspoort, goed voor drie maanden met het verzoek aan alle Civiele en Militaire Authoriteiten, vrij en ongehinderd te mogen passeren en repasseren en zonodig alle hulp en bijstand te verkrijgen.

Hoe ging men op reis en hoe gevaarlijk was het reizen? Het was inderdaad een tijd van struikrovers, vreemde kwanten zoals "bekkesnijders" en andere duistere figuren. De meest aangewezen vervoersmiddelen waren de diligence en trekschuit. De vraag is of Bussum daarover beschikte. Op 30 november 1832 besloot de gemeenteraad van Bussum om in de plaats van C.H. Wachtels te benoemen als schipper op het Veer vice versa Utrecht en op Amsterdam, de oud-kapitein ter zee Gerrit Jan Visser. Zijn benoemingsbrief is gedateerd 21 december 1832 (noot 1). Het Veer moest tweemaal per week plaatsvinden met de verplichting die functie in alle goede trouw en met nauwgezetheid uit te oefenen. De gemeente Amsterdam bedong daarbij met haar brief van 21 januari 1833 (noot 2) dat hij het Veer in eigen persoon moest bedienen. Of het Veer op Utrecht nog in 1850 bestond weten we niet, maar wel dat uit een brief van 1850 (noot 3) dat de burgemeesters van Bussum en Laren in dat jaar van een diligence gebruik maakten. Hoe het ook zij, de Gaarlandt's gingen op reis onder de bescherming van een binnenlands paspoort.

Wie was George Laurens Gaarlandt? Veel weten we niet over hem, zelfs niet de datum waarop hij van Amsterdam naar Bussum verhuisde, dat werd toen niet allemaal zo precies bijgehouden. Wel echter dat hij op 9 december 1824 in Amsterdam in Amsterdam geboren werd, tot de Nederlands Hervormde Kerk behoorde en genoteerd staat als landbouwer, koopman en fabrikant in wollen stoffen. De woorden landbouwer en koopman zijn doorgehaald, maar mogelijk heeft hij die fasen wel doorgemaakt. Zoiets kon blijkbaar in het oude Bussum. Hij had zeven kinderen en vertrok in 1866 naar Domburg. Waar hij in Bussum gewoond heeft, kunnen wij niet beantwoorden. Als adres werden resp. vermeld de nummers 114, 42 en 34 zonder straatnamen. De huisnummering en de hernummeringen waren vroeger zo onduidelijk dat ze ons geen houvast bieden als we die nummers willen "vertalen" naar de huidige situatie. De Historische Kring beschikt over een "Lijst der zielen der gemeente Bussum per 1 januari 1855". De alfabetische lijst is als volgt ingedeeld: 11

Naam en voornaam der inwoner	wonende in huis nr.	geboorteplaats geboortejaar	beroep
---------------------------------	------------------------	--------------------------------	--------

BIJVOORBEELD:

Andriessen, Klaas	108	Hilversum 1805	landbouwer
-------------------	-----	----------------	------------

Van onze Kring zijn veel oud-Bussummers lid.

Verschillende van hen doen bovendien aan genealogie. Zij moeten in staat zijn, ondanks het feit dat het huis waar hun grootvader/overgrootvader gewoond heeft, misschien thans verdwenen is, op te geven op welke plek (dus huidige huisnummer) hun voorzaten gewoond hebben.

Daarbij moet men het jaar 1855 als uitgangspunt aanhouden.

Als men die gegevens opgeeft aan onze penningmeester, de heer B. Bal - Pluimenmeent 2, 1218 BJ Hilversum, kunnen wij misschien aan de hand van hun opgave enig inzicht krijgen in de oude huisnummering.

Wij zijn benieuwd naar de reacties. U hoeft slechts op te geven:

Familienaam -- voornaam -- geboortedatum en -plaats -- huidige situatie, b.v. straatnaam en nummer of een korte aanduiding van toen bewoonde plek.

G. Langemeijer.

Noten: nr. 1 - copie van de brief van 21 december 1832 - H.K.B.
 nr. 2 - copie van de brief van 21 januari 1933 - H.K.B.
 nr. 3 - copie van de brief van 1850 - H.K.B.

Brief van de burgemeester van Laren
aan de burgemeester van Bussum

Toen ik de eer had UE in de diligence gepaseerde Zaterdag te spreken over een zekere Lambert Groenveld

Laren den 9 Junij 1852.

Brief van de burgemeester van Laren
aan de burgemeester van Bussum.

*toen ik de eer had UE in de
diligence gepasseerden Zaterdag
te spreken over een zekeren Lam-
bert Groenveld, in mijn gemeente
wonende*